

Exploring the Features of Black Comedy in John John Guare's Works Focusing on *Six Degrees of Separation*

Mehdi Ramezanlou¹, Narges Yazdi^{2*}

¹MA in Dramatic Literature, Theater Department, Farabi International Campus, Iran University of Art, Tehran, Iran

²Assistant Professor in Dramatic Literature, Theater Department, Cinema and Theater Faculty, Iran University of Art, Tehran, Iran

Abstract Black comedy in American dramatic literature is one of the prominent and significant genres, blending humor with dark themes to critique social, political, and cultural issues. Utilizing satire and bitter humor, it challenges human tragedies and serious concerns, serving as a powerful tool for expressing social critiques. John Guare, through his caustic, pointed satire, delves into human relationships, social contradictions, and cultural hypocrisy, generating not only humorous moments but also impactful, thought-provoking scenes that invite viewers to contemplate and critique the surrounding world. *Six degrees of separation*, in particular, reflects his profound critique of the American Dream. Through dark humor and internal conflicts in his characters, he prompts the audience to reflect on the boundaries between reality and illusion, demonstrating that achieving the American Dream may not always lead to happiness and can even result in identity crises and personal failures.

Keywords: John Guare, Black Comedy, Dramatic Literature, American Play, *Six Degrees of Separation*

* Corresponding Author: Narges Yazdi
Email: n.yazdi@art.ac.ir
ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-4024-0382>

© 2026 LTS.
All rights reserved

Please cite this paper as follows:

Ramezanlou, M., & Yazdi, N. (2026). Exploring the features of black comedy in John Guare's works focusing on *Six Degrees of Separation*. *Language and Translation Studies*, 58(4), 202–235. <https://doi.org/10.22067/lts.2026.95761.1391>

© 2026 Ramezanlou & Yazdi

This is an open-access article distributed under the terms of the [Creative Commons Attribution License \(CC BY\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/). All rights reserved.

1. Introduction

This study aims to explore black comedy in the plays of John Guare, the American playwright, with a focus on his play *Six Degrees of Separation*. John Guare's plays are mostly one-act comic plays. He is a Tony Award winner and has also won numerous other prestigious awards. Black comedy in American dramatic literature is one of the prominent and significant genres, blending humor with dark themes to critique social, political, and cultural issues. By transcending the boundaries of traditional comedy, this genre has introduced a novel approach to playwriting. Using satire and bitter humor, it challenges human tragedies and serious concerns, serving as a powerful tool for expressing social and philosophical critiques. Black comedy, with its ability to merge humor and tragedy, continually confronts the status quo and encourages reflection on complex social and human issues. It employs antiheroes, moral contradictions, and tragic and ironic situations to explore intricate human matters, often employing provocative, unflinching language. The genre of black comedy is thought to be close to the tragicomic and presents a pessimistic and disillusioned perspective in which values are either subverted or neglected. This study aims to investigate the play *Six Degrees of Separation* through the lens of black comedy.

2. Method

This research is a library, qualitative, and descriptive-analytical study that aimed to explore the features of black comedy in plays written by John Guare, focusing on the play *Six Degrees of Separation*. In this regard, first, the theoretical framework was provided, and the features of black comedy were introduced. Then, John Guare's collection of plays was thoroughly examined, and *Six Degrees of Separation* was selected as a case. The selected play was analyzed based on the ideas discussed in the theoretical framework regarding the characteristics of black comedy.

3. Results

John Guare, through his use of caustic and pointed satire, one of the key elements of black comedy, delves deeper into human relationships, social contradictions, and cultural hypocrisy. He employs this device intelligently to highlight life's complexities and critique human behaviors. By harnessing this form of humor, Guare not only generates humorous moments but also

creates impactful and thought-provoking scenes that invite viewers to contemplate and critique the world around them.

Through witty dialogues, unexpected situations, and complex characters, Guare transforms the absurdity and meaninglessness of life into a central element of his works, illustrating how individuals, despite their persistent efforts, may still confront nihilism and futility in the face of harsh, unchangeable realities. His clever use of contrasts between speech and behavior exemplifies one of the most prominent features of black comedy. Overall, Guare's works succeed in transcending superficial layers and engaging in a deeper critique of human nature and society, due to these subtle yet striking contrasts between the characters' speech and behavior. These contrasts not only create comedic situations but also remind the audience that many aspects of everyday life, including human relationships and aspirations, may be more a reflection of emptiness and internal contradictions than they are real.

Six Degrees of Separation, in particular, reflects his profound critique of the American Dream. By depicting characters in pursuit of success, happiness, and identity, he examines the contradictions and instability of this dream, revealing how the American Dream can become a source of disillusionment, deception, and despair. Using dark humor techniques and internal conflicts within characters, he prompts the audience to reflect on the boundaries between reality and illusion, demonstrating that achieving the American Dream may not always lead to happiness and can even result in identity crises and personal failures.

The findings reveal that black comedy in *Six Degrees of Separation* operates through multiple interconnected mechanisms that collectively undermine dominant social narratives. First, bitter and ironic humor is a truly pervasive feature of the play. Guare's dialogue frequently transforms serious subjects such as racism, historical trauma, and moral responsibility into moments of uneasy laughter. The humor does not neutralize the gravity of these issues; rather, it intensifies their impact by exposing the moral contradictions of the factors that trivialize them. Second, the play consistently engages with taboo subjects, particularly race, sexual identity, deception, and social exploitation. Paul's fabricated persona exploits the liberal self-image of white upper-class characters. Black comedy here functions as a means of exposing latent prejudice and moral hypocrisy. Third, the analysis reveals a sustained critique of social and economic inequality. Fourth, the play articulates a profound sense of empathy and meaninglessness. Relationships are shown to be transactional and performative, while personal identity appears unstable. Humor emerges from this void, but it is humor that

underscores rather than alleviates this despair. Finally, contradictions between language and behavior constitute a major black comedic device. Characters articulate ethical ideals, tolerance, and cultural refinement while their actions reveal self-interest and moral cowardice.

4. Discussion and Conclusion

Social violence and ideological contradictions. In *Six Degrees of Separation*, laughter functions as a destabilizing force that dismantles the illusion of moral coherence within a refined culture. Guare's main character in this play is particularly significant in this regard since he is neither a conventional villain nor a heroic figure; instead, he embodies the contradictions of a society that rewards performance over authenticity. Through this character, Guare reveals the systemic hypocrisy of the society. His deception mirrors the performative nature of the social world that he enters. Moreover, the play's structural elements, fragmented narration, shifting perspective, and unresolved ending reinforce this black comedic worldview. The absence of closure denies the audience moral comfort and compels continued reflection. Guare's critique of the American Dream is central to this discussion as the play exposes this dream as a narrative sustained by exclusion, illusion, and selective empathy. Black comedy allows Guare to reveal this critique without didacticism, using humor as an indirect yet powerful tool for resistance.

Black comedy, as one of the most complex and intellectually demanding dramatic modes, operates at the intersection of laughter and despair. By juxtaposing humor and subjects traditionally considered tragic, taboo, and morally disturbing, black comedy destabilizes the audience's emotional expectations and provokes critical reflection. In American dramatic literature is particularly noticeable and it combines humor and dark themes in order to offer social, political, and cultural criticism. John Guare, the American playwright, employs black comedy to aid the audience in realizing the ugliness surrounding them. His black comedy uses such techniques as contradiction, paradox, wonder, and scorn to make the reader reflect upon the social issues. The scenes he creates seem funny, but at the same time, thought-provoking and express bitter criticism of society. His witty dialogues, unpredictable situations, and complicated characters particularly reveal how characters might be frustrated facing the harsh and unchangeable realities of life. In addition, *Six Degrees of Separation* reflects his deep criticism of the American Dream. By depicting characters pursuing happiness, success, and identity, he explores the contrasts and the unreliability of this dream and reveals how the American Dream, which apparently presents itself as a

sublime goal, can actually be a source of hopelessness, disillusionment, deception, and meaninglessness. Using the techniques of black comedy and the inner contrasts of characters, Guare calls for the audience to reflect upon the boundary between reality and illusion and depicts how, despite what might seem at the surface, the American Dream does not necessarily result in happiness and might even lead to an identity crisis and personal failure. The play reveals that proximity does not guarantee understanding and that social bonds are often sustained by illusion rather than empathy. Ultimately, *Six Degrees of Separation* exemplifies the capacity of black comedy to function both as an aesthetic strategy and a form of social critique. Guare's work confirms that laughter

Therefore, Black comedy is not just a peripheral stylistic feature in *Six Degrees of Separation* but rather its core organizing principle. Through irony, taboo, transgression, moral inversion, and narrative ambiguity, John Guare transforms comedy into a critical lens for examining race, class, identity, and meaning in contemporary American society. By situating comedy alongside discomfort and ethical tensions Guare challenges the audience to confront the contradictions underlying liberal humanism and the mythology of social connectedness.

واکاوی مؤلفه‌های کمدی سیاه در آثار جان گوئر با تمرکز بر نمایشنامه شش حلقه جدایی

مهدی رمضانلو^۱، نرگس یزدی^{۲*}

^۱ کارشناس ارشد ادبیات نمایشی، گروه تئاتر، پردیس بین‌المللی فارابی، دانشگاه هنر ایران، تهران، ایران

^۲ استادیار ادبیات نمایشی، گروه تئاتر، دانشکده سینما و تئاتر، دانشگاه هنر ایران، تهران، ایران

چکیده جان گوئر، نمایشنامه‌نویس برجسته آمریکایی، با بهره‌گیری از تمهیداتی نظیر تضاد، تناقض، تحقیر و کوچک‌نمایی، پوچی و تناقضات زندگی مدرن را به تصویر کشیده و با ترسیم شخصیت‌هایی که در دنیایی از توهّمات زیست می‌کنند به نقد اجتماعی و روان‌شناختی جامعه می‌پردازد. این پژوهش که به شیوه توصیفی تحلیلی انجام شده، با تمرکز بر شش حلقه جدایی به واکاوی مؤلفه‌های کمدی سیاه و تأثیر زندگی و رؤیای آمریکایی در نوشته‌های او می‌پردازد. یافته‌های پژوهش حاکی از آن است که گوئر با خلق کمدی سیاه خاص خود زشتی‌ها و ناهنجاری‌های جامعه را از دریچه طنز به تصویر کشیده و مخاطب را به تأمل وادار می‌دارد و کمدی سیاه او نقد جامعه و مفاهیم فرهنگی و اجتماعی را در بر دارد. همچنین آثار او با بهره‌گیری از تمهیداتی نظیر فلش‌بک و برش‌های متقابل مداوم، فضایی غیرمتعارف و شعرگونه خلق می‌کنند که پارادوکس‌گونه، نوعی تجربه نمایشی تکین را فراهم می‌کنند.

کلیدواژه‌ها: جان گوئر، کمدی سیاه، ادبیات نمایشی، نمایشنامه آمریکایی، شش حلقه جدایی

* نویسنده مسئول: نرگس یزدی

Email: n.yazdi@art.ac.ir

ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-4024-0382>

۱. مقدمه

این پژوهش بر جان گوئر و کمدی سیاه آمریکایی او تمرکز دارد. نمایشنامه‌های گوئر عمدتاً تک‌پرده‌ای و کمیک و به‌زعم شماری از مخاطبان تداعی‌گر پوچی‌اند. جان گوئر برنده جوایز تونی، اوبی و اولیویه و فینالیست جایزه پولیتزر و نیز نامزد اسکار بوده و در سال ۲۰۱۴ جایزه یک عمر دستاورد را از انجمن نمایشنامه‌نویسان آمریکا دریافت کرده و در کنار نویسندگانی چون دیوید ممت^۱ از پیشگامان سبک امروزی درام نویسی در آمریکا بوده است.

کمدی سیاه سبکی است که در آن به موضوعات مختلف از جمله فقر، ابتذال و امثال آن که تابو محسوب می‌شوند از دریچه طنز نگریسته می‌شود. برخی از مضامین محبوب این ژانر عبارتند از مرگ، جنایت، فقر، خودکشی، جنگ، خشونت، تروریسم، تبعیض، بیماری، نژادپرستی، تبعیض جنسی و بسیاری موارد دیگر. *آندره برتون*^۲ نظریه‌پرداز سوررئالیست فرانسوی، اولین کسی بود که اصطلاح «طنز سیاه» را به‌کار برده و جنبش کمدی سیاه را آغاز کرده است، اما ریشه‌های آن را می‌توان در آثار کلاسیک ادبیات یونان و رم باستان یافت. در واقع کمدی سیاه از دل تراژدی، کمدی استخراج می‌کند و نگاهی طنزآمیز به یک یا چند موقعیت تراژیک دارد. در همین راستا، کمدی سیاه جان گوئر با بهره‌گیری از تکنیک‌های تضاد، تناقض، اعجاب‌انگیزی، تحقیر و کوچک‌نمایی عمیقاً مخاطب را در مورد زشتی‌های پیرامونش به فکر فرو برده و به تأمل وامی‌دارد و درعین حال خنده‌ای آمیخته با ترس و نفرت را در او برمی‌انگیزد. هدف این پژوهش، واکاوی مؤلفه‌های کمدی سیاه در آثار جان گوئر و تأثیر زندگی و رؤیای آمریکایی در نوشته‌های او با تمرکز بر نمایشنامه *شش حلقه جدایی*^۳ است.

^۱. David Mamet

^۲. André Breton

^۳. *Six Degrees of Separation*

۲. پیشینه پژوهش و چارچوب نظری

۲.۱. کمدی سیاه

کوجی نوماساوا^۱ در طنز سیاه: جنبه آمریکایی^۲ (۱۹۶۸) طنز سیاه، متشکل از دو عنصر متضاد را که هم‌زمان جذب و دفع می‌کنند در زمینه آمریکایی و با در نظر گرفتن رؤیای آمریکایی در گزیده‌ای از نمایشنامه‌های آمریکایی معاصر از جمله آثار ادوارد آلبی بررسی کرده است.

داگ هینس^۳ در پافشاری آبرونی: مداخله با طنز سیاه سوررئالیستی^۴ (۲۰۰۶) به مواجهه سوررئالیست‌ها، به‌ویژه آندره برتون با طنز سیاه پرداخته و شرح می‌دهد که هنگامی که برتون برای نخستین بار اصطلاح را به کار برد، مراد او ترکیبی از «طنز ابژکتیو» شاعرانه هگل و «طنز هولناک» آبرونیک فروید بود. اما امروزه این اصطلاح تداول عام پیدا کرده و در معنایی عام‌تر به کار می‌رود. او در این پژوهش موشکافانه طنز سیاه را از منظر برتون و در زمینه سوررئالیسم مورد بررسی قرار داده است. محمدی و تسلیمی جهرمی (۱۳۹۵) در بررسی تطبیقی طنز سیاه در ادبیات داستانی با تکیه بر مکتب سوررئالیسم ویژگی‌های مهم طنز سیاه در ادبیات داستانی شامل تضاد، اغراق، مسخ و استحاله، انحراف از موضوع و توصیف و فضا سازی‌های گوتیک در نمونه‌هایی از داستان‌های ادبیات فارسی و داستان‌هایی از ادبیات انگلیسی به‌صورت تطبیقی بررسی کرده‌اند. آن‌ها نتیجه می‌گیرند که در آثار صادق هدایت، غلامحسین ساعدی و بهرام صادقی یأس، مرگ‌اندیشی و گروتسک با شوخی و لودگی برای ایجاد تأثیر آزارنده تلفیق می‌شوند و می‌توان بخش‌هایی از آثار این نویسندگان را ذیل طنز سیاه بررسی کرد.

غضنفری (۱۳۸۸) در کاربرد آرایه‌های ادبی در طنز معاصر فارسی و مقایسه اجمالی آن‌ها در طنز انگلیسی ساختار صوری طنز سیاسی اجتماعی معاصر فارسی از منظر کاربرد آرایه‌های

^۱. Koji Numasawa

^۲. *Black Humor: An American Aspect*

^۳. Doug Haynes

^۴. *The Persistence of Irony: Interfering with Surrealist Black Humour*

کلامی بررسی کرده و با نمونه‌هایی از طنز انگلیسی مقایسه، و در انتها، به دشواری برگردان آرایه‌های کلامی طنز از زبانی به زبان دیگر اشاره کرده است. [کربلایی محمد و شعبانلو \(۱۳۹۵\)](#) در بررسی تطبیقی گروتسک (طنز سیاه) در آثار صادق چوبک و هوشنگ گلشیری، گروتسک را به عنوان طنز سیاه مفهومی در نظر گرفته و به بررسی جلوه‌های آن در آثار صادق چوبک و هوشنگ گلشیری پرداخته‌اند و چنین نتیجه‌گیری کرده‌اند که هر دو نویسنده واقع‌گرایند و دغدغه آنان نابسامانی‌های اجتماعی است.

۲.۲. جان گوئر

[هروپ^۱ \(۲۰۰۹\)](#) با اشاره به اینکه جان گوئر احتمالاً در قیاس با چند نمایشنامه‌نویس آمریکایی معاصر دیگر کمترین شهرت را در بریتانیا دارد، با این حال از بسیاری جهات روشن‌بین‌ترین فرد در مورد ماهیت جامعه آمریکا است. او نگاهی کوتاه و انتقادی به عملکرد گوئر دارد. [تورینا^۲ \(۲۰۱۱\)](#) به بررسی فضاهای درام جان گوئر، عنصر زمان و مکان در تئاتر که می‌تواند امروزه امری متغیر باشد پرداخته و تئاتر آمریکایی جان گوئر را در این فضای جغرافیایی جدید بررسی می‌کند.

[نورتن کلیک^۳ \(۲۰۲۲\)](#) بررسی می‌کند که چگونه ایده‌های کاندینسکی از هنر، جوهره اصلی نمایشنامه را تشکیل می‌دهند و مترالیسم جامعه رو به زوال معاصر و تأثیرات عاطفی و روانی آن بر شخصیت‌ها را منعکس می‌کنند.

۲.۳. جایگاه این پژوهش در میان پژوهش‌های پیشین

پژوهش‌های پیشین درباره جان گوئر عمدتاً از چشم‌اندازهای دیگری آثار او را بررسی کرده‌اند. این پژوهش‌ها ناگزیر به طنز موجود در آثار او پرداخته‌اند، اما هیچ‌یک به‌طور خاص به واکاوی

^۱. Harrop

^۲. Turina

^۳. ÇELİK

کمدی سیاه در آثار او و به‌طور خاص تمرکز بر نمایشنامه شش حلقه جدایی نپرداخته‌اند. بدین‌سان، این پژوهش با ابتدا بر مؤلفه‌های کمدی سیاه بر آن است تا کمدی سیاه گوثر را تبیین و کارکرد آن را مشخص کند.

۲. ۴. چارچوب نظری پژوهش

۲. ۴. ۱. کمدی

پیشینه کمدی به دوران باستان و شهر آتن برمی‌گردد. در آتن و اغلب شهرهای یونان، در جشن‌های دیونیزیوسی^۱ مراسم نمایشی با نام کوموس^۲ برگزار می‌شد که در آن ضمن اجرای آوازاها و رقص‌های جمعی، اجراکنندگان با لباس‌های عجیب ماسکی بر چهره می‌زدند و با حرکات خود، خدایان باروری را می‌ستودند. ریشه واژه Comedy واژه یونانی Kimbidia است که ظاهراً شکل دگرگون‌یافته کوموس به معنای شادمانی و عیاشی است و واژه لاتین Comoedia معادل این واژه یونانی است. سیمکین^۳ شرح می‌دهد که مفهوم «کمدی» در دوران مدرن به چیزی که ما را می‌خنداند اشاره دارد، در حالی که پیش‌تر کمدی به چیزی با پایان خوش تعریف می‌شد. او به این نکته اشاره می‌کند که تراژدی‌ها می‌توانند شامل مواد کمدی، از جمله کمدی سیاه و کمدی هجوآمیز باشند که اغلب به دلیل نفوذ سیاسی یا اجتماعی‌شان ارزشمند تلقی می‌شوند (سیمکین، ۲۰۰۱).

ارسطو^۴ در بوطیقا^۵، کمدی را تقلیدی از افرادی که پایین‌تر از سطح معمولی هستند توصیف می‌کند و تأکید دارد که کمدی بر نقص‌های انسانی تمرکز دارد، اما این نقص‌ها به حدی نیستند که باعث رنج یا آسیبی جدی شوند (ارسطو، ۲۰۰۱). بر اساس تعاریف مدرن، کمدی به گونه‌ای از داستان‌پردازی گفته می‌شود که هدف اصلی آن ایجاد خنده و تفریح برای

^۱. Dionysian Festivals

^۲. Komos

^۳. Stevie Simkin

^۴. Aristotle

^۵. Poetics

مخاطب است. این خنده می‌تواند از طریق دیالوگ‌ها، موقعیت‌ها، شخصیت‌ها، و حتی تم‌های داستانی ایجاد شود (فرای، ۱۹۵۷). از دیدگاه ادبی، کمدی را می‌توان به چندین زیرژانر تقسیم کرد، از جمله کمدی رمانتیک، کمدی اشتباهات^۱، و کمدی سیاه. نقش کمدی در ادبیات داستانی چندوجهی و پیچیده است. کمدی نه تنها ابزاری برای سرگرمی و تفریح مخاطب، بلکه ابزار مهمی برای نقد اجتماعی و فرهنگی نیز به شمار می‌رود. از طریق خنده و هجو، نویسندگان می‌توانند به شکلی غیرمستقیم به مسائل جدی اجتماعی، سیاسی و اخلاقی بپردازند (باختین، ۱۹۸۴).

۲. ۴. ۲. کمدی سیاه

آندره برتون گلچین طنز سیاه خود را با یک پیشنهاد مؤدبانه^۲ جاناتان سوئیفت^۳ آغاز کرده و سوئیفت را مبدع حقیقی طنز سیاه می‌داند (کریچلی، ۲۰۰۵). بااین حال، ریشه‌های کمدی سیاه را می‌توان در آثار کلاسیک ادبیات یونان و رم باستان یافت. کمدی قدیم آریستوفانس^۴، به هجو نهادهای سیاسی و صاحب‌منصبان می‌پرداخت (اسکات، ۲۰۰۵). آریستوفان در برخی از آثار خود مانند *برها*^۵ و *لیسیستراتا*^۶ به نقد اجتماعی و سیاسی از طریق کمدی سیاه پرداخته است. هرچند این آثار به‌طور مستقیم با مفهوم مدرن طنز سیاه مطابقت ندارند، اما می‌توان آن‌ها را به‌عنوان نمونه‌هایی از طنزی که به مسائل جدی و اجتماعی با لحنی طنزآمیز پرداخته، در نظر گرفت. در ادبیات رم باستان نیز، جوونال^۷ در ساتیرهای^۸ خود، از طنز به‌عنوان ابزاری برای نقد فساد و ناهنجاری‌های اجتماعی استفاده می‌کند. هرچند طنز جوونال بیشتر به‌سمت هجو

^۱. The Comedy of Errors

^۲. A Modest Proposal

^۳. Jonathan Swift

^۴. Aristophanes

^۵. The Clouds

^۶. Lysistrata

^۷. Juvenal

^۸. satire

اجتماعی گرایش دارد، اما بعضی از قطعات او را می‌توان به‌عنوان نمونه‌های اولیه طنز سیاه در نظر گرفت که با بهره‌گیری از تلخی و کنایه به موضوعات جدی می‌پردازد. جورج شویلر^۱ را می‌توان پدرخوانده طنز سیاه در آمریکا نامید. رمان او با عنوان *دیگر سیاه نه*^۲ (۱۹۳۱) از رهگذر شوخی‌های مرتبط با موضوع نژادپرستی و هویت، نمونه‌ای از طنز سیاه می‌باشد که دیدگاه‌های انتقادی تندی ارائه داده است.

بلا بودو^۳ ضمن اذعان به اینکه طنز سیاه به‌عنوان یک ژانر ادبی تاریخ طولانی‌ای دارد، خاطرنشان می‌کند که پژوهشگران درباره‌ی اینکه این ژانر نخستین بار کجا و چه زمانی ظاهر شد، اختلاف نظر دارند و بخشی از کتاب خود را به طرح کردن نظرات مختلف و گاه کاملاً متضاد، درباره‌ی خاستگاه این ژانر اختصاص داده است. او همچنین اشاره می‌کند که برخی معتقدند طنز سیاه به سبب ماهیتش از آغاز عمدتاً در میان نخبگان، و تحصیل‌کردگان یافت می‌شد، در حالی که برخی دیگر بر این باورند این نوع طنز در ابتدا در میان افرادی متعلق به طبقات پایین رواج یافت (بودو، ۲۰۲۳). با ورود به دوران مدرن، طنز سیاه به یکی از ویژگی‌های برجسته بسیاری از آثار ادبی تبدیل شد. در قرن نوزدهم، ادگار آلن پو^۴، نویسنده آمریکایی، با استفاده از عناصر طنز سیاه در داستان‌های کوتاه خود به خلق آثاری پرداخت که در آن‌ها مرگ و جنون با لحنی طنزآمیز به تصویر کشیده شده‌اند. داستان‌هایی مانند *بشکه آمونتیلادو*^۵ و *قلب افشاگر*^۶ نمونه‌هایی از این دست هستند که در آن‌ها پو با بهره‌گیری از طنز سیاه به بررسی روان‌شناسی جنایت و جنون پرداخته است. در قرن بیستم، فرانتس کافکا^۷، نویسنده اهل چک، با آثار خود به‌نوعی طنز سیاه را به اوج رساند.

^۱. George Schuyler

^۲. *Black No More*

^۳. Bela Bodo

^۴. Edgar Allan Poe

^۵. *The Cask of Amontillado*

^۶. *The Tell-Tale Heart*

^۷. Franz Kafka

کمدی سیاه (یا طنز سیاه) یک زیرژانر کمدی است که مسائل جدی، تابو و گاهی دردناک را با طنز ترکیب می‌کند. «این نوع کمدی با استفاده از طنز تیره و تلخ به بررسی ابعاد ناخوشایند و گاه فاجعه‌بار زندگی انسانی می‌پردازد و هدف آن ایجاد خنده در مواجهه با موقعیت‌های ناگوار است» (ثورسن، ۱۹۷۷، ص. ۱۷۷). کمدی سیاه اغلب با دیدی طنزآمیز و گاه هجوآمیز به موضوعاتی مانند مرگ، بیماری، خشونت و نابرابری‌های اجتماعی می‌پردازد. یکی از ویژگی‌های اصلی کمدی سیاه، محو کردن مرز میان خنده و ناراحتی است. «کمدی سیاه، طنز را برای پرداختن به موضوعات جدی مانند معلولیت، نژادپرستی یا سرکوب اجتماعی به کار می‌گیرد» (کوگن^۱ و مَلِت^۲، ۲۰۱۳، ص. ۲۴۹). با بررسی اجمالی کمدی سنتی و کمدی سیاه تفاوت‌هایی رخ می‌نمایند. در حالی که کمدی سنتی اغلب به دنبال ایجاد حس خوب و فرار از مشکلات روزمره است، کمدی سیاه با بهره‌گیری از طنز تلخ به تماشاگر یا خواننده یادآوری می‌کند که این مشکلات واقعی‌اند و به توجه و تأمل نیاز دارند. کمدی سنتی معمولاً سبک و سرگرم‌کننده، همراه با پایانی خوش است، اما کمدی سیاه تاریک و معمولاً همراه با پایانی تراژیک است و در آن مخاطب اغلب احساس ناراحتی می‌کند (کانرد، ۲۰۰۵). از این رو، کمدی سیاه می‌تواند به عنوان ابزاری قدرتمند برای نقد اجتماعی و فرهنگی عمل کند. طنز سیاه می‌تواند به مثابه محصولی از فراطنز^۳ باشد که طبیعتاً شامل نقد است، اما درعین حال حسی از برتری طنزآمیز نسبت به واقعیت‌های منطقی و روزمره دارد (آنیل، ۱۹۷۸). کانرد بر این باور است:

برچسب‌های کمدی سیاه، طنز سیاه و تراژی کمدی^۴ اغلب به صورت تصادفی برای توصیف کمدی‌ای که از رنج ناشی می‌شود به کار می‌روند. با این حال، تفاوت‌های مشخص و مهمی وجود دارد. اصطلاح کمدی سیاه یک توصیف ژانری است که بیشتر در فیلم و

^۱. Coogan

^۲. Mallett

^۳. metahumour

^۴. tragicomedy

تأثیر دیده می‌شود. این اصطلاح در سینما بسیار رایج است و توسط فیلم‌سازان مختلف برای توصیف نوع خاصی از ژانر استفاده می‌شود که، بسته به مکتب فکری فرد، از رنج یا تخطی از تابوهای مربوط به موضوعات مقدس و جدی، به ویژه مرگ، به طنز دست می‌یابد. (کانرد، ۲۰۰۵، ص. ۱۰)

طنز سیاه عمدتاً بر موقعیت و ایجاد زمینه‌های پیچیده پارادوکسیکال با زمینه‌های فلسفی اتکا دارد و چون هستی و معنای وجودی انسان را به پرسش می‌کشد، جنبه‌های اگزیستانسیال در آن دیده می‌شود. طنز سیاه اغلب از بازی بلاغی زبان در مواجهه با خشونت ناشی می‌شود. «طنز سیاه از تکنیک بازی زبانی برای معکوس کردن انتظارات ما و گمراه کردن پیش‌بینی‌های مان استفاده می‌کند» (کانرد، ۲۰۰۵، ص. ۱۵). حال و هوای جهان کم‌دی سیاه همچون نامش سیاه است. اگر جهانی که در طنز سیاه ترسیم می‌شود جهانی آشفته و بی‌نظم است، پس زبان نیز می‌تواند دستکاری و تحریف شود تا این بی‌نظمی را بازتاب دهد. طنز سیاه مبهم‌ترین نوع طنز است که می‌تواند در فرد مجموعه‌ای از احساسات و هیجانات مختلف مانند شوک، نفرت، شرم و شادی را برانگیزد (گانانف، ۲۰۱۸). در طنز سیاه قدرت‌هایی ناشناخته و درک‌ناپذیر، سرنوشت و اراده انسان را تحت سیطره دارند؛ در این حالت انسان در حالتی ناگوار و پوچ به‌سر می‌برد و سرخوردگی و بدبینی در وجودش، چیزی همیشگی است. در طنز سیاه انسان از آنجایی که توان آن را ندارد تا در وضعیت ناگوار خود تغییری ایجاد کند، می‌خندد. طنز سیاه را می‌توان نوعی طنز برشمرد که بیشتر به جنبه‌های سیاه‌گونه، مشوش و هولناک حیات بشری می‌پردازد و خنده ناشی از آن لایه‌ای زودگذر بوده که به دنبال اندک تأملی به سرعت از لب‌ها زایل می‌شود. در طنز سیاه رفتارهای ناسازگار و متضاد در کنار هم قرار می‌گیرند و رویدادهای مهمی نظیر قتل، مرگ، خودکشی، تجاوز و رابطه جنسی تابو با احساسات نابجا، گفت‌وگوی بی‌اهمیت یا شوخی‌های عملی در تضاد قرار می‌گیرند. مانند طنز معمولی، ابزار طنز سیاه محصول ناسازگاری (رفتارهای خارج از زمینه) است و شکافی میان انتظار و ارائه

وجود دارد. انتظار رفتاری مناسب با رویداد جدی را داریم اما با چیزی کاملاً متفاوت مواجه می‌شویم. این شکاف با بهره‌گیری از ابزارهای بلاغی مجازی تسهیل می‌شود. کم‌اهمیت جلوه دادن، رایج‌ترین ابزار است اما تکنیک‌های بلاغی دیگر نیز ممکن است استفاده شوند. این دیالکتیک، این تضاد ارزش‌ها یا احساسات متفاوت، مکانیسم اساسی در طنز سیاه است (کانرد، ۲۰۰۵).

کابوس‌های سورئالیستی شکل مشخصی از جهان‌بینی طنز سیاه را شکل می‌دهند، جایی که تنها «مرز ناپایداری میان خیال و واقعیت» وجود دارد (نوماساوا، ۱۹۶۸، ص. ۱۸۳). در کمدی سیاه شخصیت‌ها از هنجارها پیروی نمی‌کنند (سیمون، ۲۰۲۰). براون وبر^۱ پژوهشگر انگلیسی در مقاله‌ای با عنوان «سبک طنز سیاه»، طنز سیاه را چنین تعریف می‌کند: «طنزی که به‌طور کلی، علت خنده را در اموری جستجو می‌کند که جدی‌تر از آن است که به آن بتوان خندید، مثل مرگ انسان، فروپاشی نهادهای اجتماعی، بیماری‌های جسمی و روانی، نابهنجاری، رنج، اضطراب، غم و اندوه، محرومیت و وحشت» (وبر، ۱۹۴۷، ص. ۳۸۸). سیاهی طنز سیاه از رد اخلاق و دیگر اصول انسانی، آمادگی برای به طنز گرفتن وحشت، خشونت، بی‌عدالتی، مرگ، و اجتناب از احساسات‌گرایی (سانتی مانتالیسم) به معنای احساسات سبک می‌آید. لا فارج^۲ شرح می‌دهد که طنز سیاه می‌تواند از موقعیت‌های ظاهراً ساده اما پرتنش سرچشمه بگیرد، مانند سقوط یک بشقاب یا حرکات نامتعادل بازیگران. او این را به آثار کافکا ربط می‌دهد، جایی که اضطراب و طنز با هم ترکیب می‌شوند (لافارج، ۱۹۹۱). در مقام جمع‌بندی، می‌توان مؤلفه‌های کمدی سیاه را بدین شرح عنوان کرد: موضوعات تیره و تابو، لحن تلخ و هجوآمیز، شخصیت‌های نامتعارف و پیچیده، ساختار داستان غیرمتعارف، تضاد و تناقض، اغراق، نابهنجاری، تحقیر یا کوچک‌نمایی و مرگ.

^۱. Brown Weber

^۲. Benjamin La Farge

۳. روش پژوهش

این پژوهش به روش توصیفی-تحلیلی انجام می‌شود. با توجه به اینکه پژوهش اساساً یک پرداخت تئوریک خواهد بود و داده‌های کمی مختص پژوهش‌های عملی و کاربردی یا پیمایشی و تجربی آزمایشگاهی در آن موضوعیت ندارند؛ لذا در تقسیم‌بندی انواع پژوهش‌های توصیفی کمی و کیفی، پروژه پژوهشی را می‌بایست در دسته پژوهش‌های توصیفی کیفی دسته‌بندی کرد. گردآوری داده‌ها به صورت کتابخانه‌ای (مطالعه کتاب‌ها، مقالات، مجلات، طرح‌های پژوهشی و بانک‌های اطلاعاتی اینترنتی) انجام شده است.

۴. نتایج

۴.۱. جان گوئر: سبک ادبی و آثار

جان گوئر یکی از برجسته‌ترین نمایشنامه‌نویسان معاصر آمریکاست که آثارش از نظر سبک، تم و تکنیک‌های روایت‌شناختی گستره وسیعی را به نمایش می‌گذارند. «گوئر تحت تاثیر تئاتر افسورد^۱، رئالیسم جادویی^۲ و تئاتر تجربی دهه‌های ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰ قرار گرفت. این تأثیرات به وضوح در آثار او قابل مشاهده است و نقشی اساسی در شکل‌دهی سبک منحصر به فرد او داشته است» (بیگزبی، ۲۰۰۰، ص. ۳۸۵). نمایشنامه *داستان باغ وحش*^۳ ادوارد البی^۴ یکی از بهترین نمونه‌های نمایشنامه‌های افسورد در امریکا محسوب می‌شود. در این نمایشنامه دو شخصیت متعلق به دو طبقه اجتماعی مختلف در پارک به هم رسیده و ناتوانی آن‌ها در برقراری ارتباط کاملاً نمایان است (عسکرزاده طریقه، ۱۳۹۸). رئالیسم جادویی که در ادبیات لاتین

^۱. Theater of the Absurd

^۲. magical realism

^۳. *The Zoo Story*

^۴. Edward Albee

آمریکایی بسیار رایج است، ترکیبی از عناصر واقعی و جادویی است و در آثار گوئر، این ترکیب به شکلی نوآورانه و خلاق به کار رفته است. برای مثال، در نمایشنامه چهار بچه^۱، گوئر از عناصر جادویی و اسطوره‌ای برای ایجاد فضایی مرموز و رازآلود استفاده می‌کند. گوئر از تکنیک‌های روایت‌شناختی نوآورانه‌ای در آثار خود استفاده می‌کند. این تکنیک‌ها شامل استفاده از روایت‌های چندگانه، فلش‌بک‌ها و فلش‌فورواردها و همچنین شکستن دیوار چهارم می‌شوند. برای مثال، در نمایشنامه لانسلو^۲، گوئر از فلش‌بک‌ها و روایت‌های موازی برای کاوش در تاریخچه و روابط پیچیده شخصیت‌ها استفاده می‌کند. طنز و هجو یکی دیگر از مؤلفه‌های مهم سبک گوئر است. او از طنز به عنوان ابزاری قوی برای نقد اجتماعی و فرهنگی استفاده می‌کند. اگر چه گوئر علیه رنج انسانی به اعتراض برمی‌خیزد، اما در توصیف این رنج‌ها در نمایشنامه‌هایش مهارت بالایی را به نمایش می‌گذارد. تئاتر گوئر تضاد میان واقعیت روزمره و چشم‌انداز ایدئالیستی از جهان را شدت می‌بخشد. شخصیت‌های گوئر با خود یا با دیگران ارتباط برقرار نمی‌کنند، بدین سبب که به جای اینکه دل‌مشغول اکنون باشند، بیش از حد بر گذشته یا آینده تمرکز دارند (پلونکا، ۲۰۰۲).

۴.۲. کمدی سیاه آمریکایی

کمدی سیاه، به عنوان یکی از ژانرهای خاص و برجسته در ادبیات آمریکا، نقش مهمی در بررسی و نقد مسائل اجتماعی، سیاسی و فرهنگی داشته است. این ژانر با تلفیق عناصر کمدی و تراژدی، مرزهای طنز و هجو را در هم می‌شکند و با رویکردی منحصر به فرد به تحلیل و بررسی موضوعاتی مانند مرگ، بیماری، تبعیض و نابرابری می‌پردازد. ریشه‌های کمدی سیاه در آمریکا را می‌توان در ادبیات قرن نوزدهم آمریکا جستجو کرد، جایی که نویسندگان از طنز و هجو برای نقد جامعه و سیاست استفاده می‌کردند. ادبیات این دوره تحت تأثیر شرایط سخت

^۱. *Four Baboons Adoring the Sun*

^۲. Lydie Breeze

اجتماعی، مانند برده‌داری، تبعیض نژادی، و نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی قرار داشت. نویسندگانی چون مارک تواین^۱، با آثاری نظیر *ماجراهای هاکلبری فین*^۲، از طنز تلخ و هجو برای نقد نژادپرستی و بی‌عدالتی‌های اجتماعی استفاده کردند. تواین در این رمان هنرمندانه لهجه‌ها و زبان عامیانه را به تصویر کشیده (منصفی، ۲۰۰۲). و در نقد سنت‌ها و هنجارهای اجتماعی، مرزهای کمدی سنتی را پشت سر گذاشت و به رویکردی تاریک‌تر در کمدی دست یافت که پیش‌زمینه‌ای برای ظهور کمدی سیاه در قرن بیستم شد.

دهه‌های ۱۹۵۰ و ۱۹۶۰ را می‌توان دوران اوج کمدی سیاه در ادبیات آمریکا دانست. این دوره با افزایش تنش‌های اجتماعی و سیاسی، از جمله جنگ سرد، جنبش حقوق مدنی، و جنگ ویتنام، همراه بود. نویسندگان این دوره از کمدی سیاه برای بیان اعتراضات خود به وضعیت جامعه استفاده کردند. جوزف هلر^۳ با رمان *کچ-۲۲*^۴ به عنوان یکی از برجسته‌ترین نمونه‌های کمدی سیاه، به نقد بی‌منطقی جنگ و بوروکراسی نظامی پرداخت. این رمان با به تصویر کشیدن موقعیت‌های تراژیک و در عین حال خنده‌دار، مرزهای کمدی و تراژدی را در هم شکست و به عنوان یکی از آثار برجسته کمدی سیاه شناخته شد. کورت ونه‌گات^۵ نیز با رمان‌هایی مانند *سلاخ‌خانه شماره ۵*^۶ به بررسی و نقد جنگ، بی‌عدالتی‌های اجتماعی، و بی‌معنایی زندگی پرداخت. ونه‌گات با استفاده از روایتی طنزآمیز و در عین حال تلخ، به مخاطبان خود نشان داد که چگونه کمدی می‌تواند به ابزاری برای بازتاب تراژدی‌های انسانی تبدیل شود.

در دهه‌های بعد، با ظهور ادبیات پسا مدرن، کمدی سیاه نیز تحت تأثیر تغییرات جدید قرار گرفت. این دوره با گسترش رسانه‌ها، جهانی شدن، و افزایش پیچیدگی‌های اجتماعی

^۱. Mark Twain

^۲. *Adventures of Huckleberry Finn*

^۳. Joseph Heller

^۴. *Catch-22*

^۵. Kurt Vonnegut

^۶. *Slaughterhouse-Five*

همراه بود. نویسندگان پسامدرن از کمدی سیاه برای نقد فرهنگ مصرف‌گرایی، پوچی زندگی مدرن، و بحران‌های اخلاقی و فلسفی استفاده کردند. در قرن بیست و یکم، کمدی سیاه به یکی از ژانرهای محبوب و مورد توجه در ادبیات و دیگر هنرها تبدیل شده است. با افزایش تنوع فرهنگی و گسترش دیدگاه‌های مختلف، کمدی سیاه نیز دستخوش تغییرات و تکامل شده است. کمدی سیاه در ادبیات نمایشی آمریکا ریشه‌های خود را در اوایل قرن بیستم پیدا می‌کند، زمانی که نویسندگان و نمایشنامه‌نویسان از طنز برای نقد و نمایش مسائل اجتماعی و سیاسی استفاده کردند. در این دوران، بسیاری از نمایشنامه‌نویسان با استفاده از طنز تلخ به نقد نابرابری‌های اجتماعی، فساد سیاسی، و مشکلات اقتصادی پرداختند. یکی از نخستین آثار برجسته که می‌توان آن را در دسته کمدی سیاه جای داد، نمایشنامه *آرسنیک و تور قدیمی*^۱ اثر جوزف کسلرینگ^۲ در سال ۱۹۳۹ است. این نمایشنامه که به‌طور طنزآمیز به موضوعات مرگ و قتل می‌پردازد، با ترکیب کمدی و عناصر ترسناک، مرزهای کمدی سستی را به چالش کشید و به‌عنوان یکی از نمونه‌های اولیه کمدی سیاه در ادبیات نمایشی آمریکا شناخته شد.

دهه‌های ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰ را می‌توان اوج کمدی سیاه در تئاتر آمریکا دانست. این دوران با افزایش تنش‌های اجتماعی و سیاسی، از جمله جنگ ویتنام، جنبش حقوق مدنی، و بحران‌های اقتصادی همراه بود. نمایشنامه‌نویسان این دوره از کمدی سیاه برای بیان اعتراضات خود و به چالش کشیدن وضعیت موجود استفاده کردند.

در دهه‌های ۱۹۸۰ و ۱۹۹۰، کمدی سیاه همچنان به‌عنوان یکی از ژانرهای محبوب در تئاتر آمریکا باقی ماند. نمایشنامه‌نویسان این دوره به بررسی مسائل جدیدی مانند ایدز، مصرف‌گرایی، و بحران‌های هویتی پرداختند و از طنز تلخ برای نقد این مسائل استفاده کردند.

^۱. *Arsenic and Old Lace*

^۲. Joseph Kesselring

تریسی لتس^۱ با نمایشنامه *آگوست: اوسج کانتی*^۲ یکی از برجسته‌ترین نمایندگان کمدی سیاه در این دوره است. این نمایشنامه که به نقد مسائل خانوادگی و اجتماعی می‌پردازد، با ترکیب طنز تلخ و تراژدی، به یکی از آثار برجسته این ژانر تبدیل شد.

در قرن بیست و یکم، کمدی سیاه در ادبیات نمایشی آمریکا همچنان به تکامل و تغییر ادامه داد و به بررسی مسائل پیچیده‌تری مانند مهاجرت، بحران‌های اقتصادی جهانی، و نابرابری‌های اجتماعی پرداخت. نویسندگان معاصر از کمدی سیاه برای نقد سیاست‌های دولت، مشکلات اقتصادی و اجتماعی، و موضوعات تابو استفاده کردند و به شکلی جدید و نوآورانه، مرزهای این ژانر را گسترش دادند.

در مجموع می‌توان گفت کمدی سیاه در ادبیات داستانی آمریکا از ویژگی‌هایی از قبیل ترکیب طنز و تراژدی، نقد اجتماعی و سیاسی، بهره‌گیری از کاراکترهای غیرمعمول و ضدقهرمان‌ها، تضادهای اخلاقی، به پرسش کشیدن ارزش‌های سنتی و تابوشکنی، زبان و سبک بی‌پروا، آیرونی و تمرکز بر جزئیات تاریک و ناخوشایند بهره می‌برد.

۳.۴. ویژگی‌های آثار جان گوئر

آثار جان گوئر غالباً از ساختار روایی سنتی پیروی نمی‌کنند. او تمایل دارد با فرم‌های مختلف بازی کند و از روایت‌های غیرخطی و شکست‌های زمانی برای انتقال مفاهیم پیچیده استفاده کند. او در *خانه برگ‌های آبی*^۳، از تکنیک‌های سورئالیسم و افسورد برای به تصویر کشیدن کشمکش‌های شخصیت‌ها و تضادهای داخلی آن‌ها استفاده می‌کند. این تکنیک‌ها باعث می‌شوند تماشاگر درک عمیق‌تری از شخصیت‌ها و موقعیت‌هایشان پیدا کند، زیرا آن‌ها در واقعیت‌های متعارف و خطی نمی‌گنجند. یکی از ویژگی‌های برجسته آثار گوئر، ترکیب کمدی با عناصر تراژیک است. این ترکیب نه تنها برای ایجاد سرگرمی، بلکه برای برجسته کردن

^۱. Tracy Letts

^۲. *August: Osage County*

^۳. *House of Blue Leaves*

تناقضات و مشکلات بنیادین انسان استفاده می‌شود. در شش حلقه جدایی، او داستانی تراژیک را از طریق طنز تلخ روایت می‌کند. این نمایش‌نامه به‌ویژه به شکاف‌های اجتماعی و تنهایی انسان‌ها می‌پردازد، در حالی که طنز موجود در آن عمق و پیچیدگی بیشتری به مضامین تراژیک اضافه می‌کند. همچنین گوثر در آثارش به‌طور مکرر به موضوع هویت می‌پردازد. او شخصیت‌هایی را خلق می‌کند که به دنبال هویت خود هستند یا در تلاش برای ایجاد یک تصویر از خود به دیگران هستند.

گوثر مهارت ویژه‌ای در دیالوگ نویسی دارد. دیالوگ‌های او سریع، زیرکانه، و سرشار از بازی‌های زبانی هستند که به تعمیق شخصیت‌ها و توسعه داستان کمک می‌کنند. او از زبان به‌عنوان ابزاری برای آشکارسازی انگیزه‌ها و تضادهای شخصیت‌ها استفاده می‌کند و این مهارت زبانی به‌ویژه در خلق صحنه‌های به‌یادماندنی و تأثیرگذار نقش مهمی دارد. شخصیت‌های گوثر اغلب پیچیده، متناقض، و درگیر با چالش‌های داخلی و بیرونی‌اند. او به‌ندرت به شخصیت‌هایش به‌عنوان قهرمان یا ضدقهرمان مطلق نگاه می‌کند. بلکه آن‌ها را به‌عنوان انسان‌هایی با نقاط قوت و ضعف متعدد به تصویر می‌کشد. این پیچیدگی در شخصیت‌پردازی به آثار او عمق و جذابیت خاصی می‌بخشد و مخاطب را ترغیب می‌کند تا به بررسی دقیق‌تری از رفتارها و انگیزه‌های آنان بپردازد.

گوثر، مانند بسیاری از نمایش‌نامه‌نویسان پس از جنگ جهانی دوم، به جستجوی معنا در جهانی که اغلب بی‌معنا و آشفته به نظر می‌رسد، علاقه‌مند است. این جستجو نه تنها در مضامین نمایش‌نامه‌های او بلکه در ساختار و فرم آن‌ها نیز منعکس می‌شود. او از تکنیک‌های روایی پیچیده و گاهی مبهم استفاده می‌کند تا این حس عدم قطعیت و تلاش برای یافتن معنا را به تصویر بکشد. آثار جان گوثر به خاطر ترکیب هنرمندانه فرم و محتوا، بررسی‌های اجتماعی عمیق، و شخصیت‌های چندلایه شناخته می‌شوند. او از طریق بازی با فرم و زبان، به

تماشاگران فرصتی برای تأمل دربارهٔ مسائلی مانند هویت، ارتباطات انسانی، و نابرابری‌های اجتماعی می‌دهد.

۵. بحث و نتیجه‌گیری

۵. ۱. مؤلفه‌های کمدی سیاه در آثار جان گوئر با تمرکز بر نمایشنامهٔ شش حلقهٔ جدایی

در شش حلقهٔ جدایی، پال، یک جوان سیاه‌پوست، با ادعای دروغین پسر سیدنی پواتیه بودن، به خانهٔ خانواده‌های ثروتمند نیویورکی راه می‌یابد. او با فریب و بازیگری و ادعاهایی به دور از واقعیت، افراد را به پذیرش خود وامی‌دارد.

۵. ۱. ۱. طنز تلخ و نیش‌دار

گوئر، با بهره‌گیری از طنز تلخ و نیش‌دار، نه تنها به عمق شخصیت‌ها و موقعیت‌های نمایشی می‌پردازد، بلکه لایه‌های پیچیده‌تری از معنا و تفسیر را در آثارش می‌گنجاند. طنز تلخ و نیش‌دار در آثار گوئر اغلب به‌عنوان ابزاری برای نقد نفاق و ریاکاری اجتماعی به کار می‌رود. این نوع طنز نه تنها به خنده منجر نمی‌شود، بلکه تماشاگر را وادار به تأمل و بررسی دقیق‌تر از موضوعات می‌کند. در شش حلقهٔ جدایی، فریب‌کاری پال نه تنها پرده از سطحی‌نگری این افراد برمی‌دارد، بلکه نشان می‌دهد که چگونه جامعه‌ای که به ظاهر مدرن و باز است، همچنان با تضادها و پیش‌داوری‌های عمیق دست و پنجه نرم می‌کند. طنز نیش‌دار در این اثر به‌وضوح نشان می‌دهد که چگونه ظاهر و واقعیت در بسیاری از جنبه‌های زندگی اجتماعی با یکدیگر تفاوت دارند. طنز تلخ و نیش‌دار گاهی در بستر فضا و صحنه شکل نگرفته و فقط خود را در یک دیالوگ نشان می‌دهد:

پال: این هم از شام، آماده آماده.

لوئیزا: برویم اتاق ناهارخوری؟

پال: نه اجازه بدهید همین جا بمانیم جای دلنشینی است. (می‌نشینند و غذا می‌کشند).
 لویزا: رشته تحصیلی‌ات را مشخص کرده‌ای؟
 پال: مثل همه پدرها و مادرها: رشته‌ات چیست؟
 فلن: جفری، هاروارد همه‌ی واحدهای بی‌نظیری را که دانشجویها می‌توانند بردارند ارائه می‌دهد.

لویزا: هولوکاست و اصول اخلاق...

فلن: کلم تُرش و شکیات^۱ (شام می‌خورند، از خوشمزگی غذا حیرت کرده‌اند).

جفری: این بهترین پاستایی است که تا ب...

پال: پدرم اصرار داشت آشپزی یاد بگیریم.

فلن: پدرت جاماییکایی نیست؟ یک طعم...

جفری: مجمع‌الجزایری. (گوثر، ۲۰۲۰، ص. ۳۰)

چنانکه مشاهده می‌شود، بعد از این که فلن واحدهای دانشگاه هاروارد را بی‌نظیر می‌خواند، لویزا در جوابی کنایه‌آمیز از یک درس به‌عنوان نمونه مثال می‌زند: «هولوکاست و اصول اخلاق». چنین مثالی در نظر دارد تا بیهودگی درس‌ها و تحصیل آکادمیک را به شکلی کنایه‌آمیز مسخره کند. استفاده از یک عنصر تراژیک مانند هولوکاست آن را تلخ می‌کند.

۵. ۲. پرداختن به موضوعات تابو و حساس

در شش حلقهٔ جدا/یی، گوثر به موضوعاتی همچون روابط جنسی، نژاد، و فریب می‌پردازد که به‌طور سنتی در جوامع به‌عنوان تابو شناخته می‌شوند. او با ارائهٔ صحنه‌هایی که در آن پال با دروغ‌های خود به‌راحتی به حریم خصوصی و اعتماد افراد وارد می‌شود، به بررسی تضادهای نژادی و روابط جنسی می‌پردازد. این صحنه‌ها که گاه خنده‌دار و گاه تکان‌دهنده هستند،

^۱. Krauts and Doubts

به وضوح نشان می‌دهند که چگونه مسائل نژادی و جنسی می‌توانند به عنوان ابزاری برای فریب و بازی با احساسات دیگران مورد استفاده قرار گیرند. به عنوان مثال، در یکی از صحنه‌ها، پال به عنوان شخصیتی کاریزماتیک و جذاب وارد زندگی یک زوج می‌شود و به سرعت روابطی نزدیک با آن‌ها برقرار می‌کند. گوئر با استفاده از طنزی تیز و نیش‌دار، به افشای تناقضات و پیچیدگی‌های روابط انسانی و تأثیرات مخرب دروغ و نفاق می‌پردازد.

هیچوقت هم نفهمیدم سیاه‌پوستم. منظورم سیاه به معنای نژادپرستی است تا اینکه وقتی شانزده سالم بود به اینجا آمدم. کاملاً تحت مراقبت بودم با کلی خدمتکار سفید دوروبرم. بعد از طلاق به سوئیس رفتم. من و برادر و مادرم با هم. حس نمی‌کنم آمریکایی‌ام، حتی حس نمی‌کنم سیاهم، فکر می‌کنم خیلی خوش‌شانسم. هرچند به باور فروید چیزی به اسم شانس وجود ندارد و هرچه پیش می‌آید همان است که تو می‌خواهی و می‌سازی. (گوئر، ۲۰۲۰، ص. ۳۰)

چنانکه مشاهده می‌شود، در اینجا پال، عمیق‌ترین دردهای زندگی‌اش را که از نژاد و بحث هویتی‌اش ریشه گرفته بی‌کم‌وکاست بیان کرده و در قالب یک تک‌گویی نسبتاً طولانی نسبتش را با مسائل نژادی تشریح می‌کند. این تابوشکنی فقط در دیالوگ‌ها پدیدار نشده و برخی صحنه‌ها نیز حاوی این نوع از نقدهای تابوشکن‌اند:

پال: آقای پلیس تمنا می‌کنم، ببینید بزرگوار! دکتر خودش کلید خانه را به من داد. اینگونه نیست؟

دکتر فاین: پسرم می‌گوید تو را نمی‌شناسد.

پال: این مرد خودش کلیدهای خانه‌اش را به من داد این گونه نیست دکتر؟

پلیس فریاد می‌زند: تو کلیدها را به او دادی؟

دکتر فاین: بله اما گول ظاهرش را خوردم. این سیاه‌سوخته حرام‌زاده کراکی معتاد آمد مطبم و کلی یاوه بافت...

پال: من فقط اندکی برندی برداشتم که می‌توانم بقیه آن را به بطری برگردانم. برای گوش دادن به موسیقی هم کمی برق مصرف کرده‌ام، اما می‌بینید که چیزی برنداشته‌ام (پال می‌رود). (گوثر، ۲۰۲۰، ص. ۵۸)

در اینجا پال به واسطه قرار گرفتن در موقعیتی که تا حد زیادی ناشی از بدبینی‌های نژادپرستانه است، به شکل طنزآمیزی می‌گوید که حاضر است نوشیدنی‌ای را که برداشته است به بطری برگرداند و از بابت مصرف برق به دلیل شنیدن موسیقی پشیمان و ناراحت است. طنز چنین جملاتی بسیار تلخ و گزنده است، چراکه در ابتدا مخاطب را به دلیل ساده‌لوحی پال به خنده می‌اندازد، ولی در ادامه قرار گرفتن وی در چنین موقعیتی و توهین‌های نژادپرستانه‌ای که به او می‌شود، مایه آزار و ناراحتی مخاطب خواهد بود.

۵. ۳. کاوش در بی‌عدالتی‌های اجتماعی و اقتصادی

یکی دیگر از موضوعات تابو که گوثر با طنز سیاه به آن می‌پردازد، بی‌عدالتی‌های اجتماعی و اقتصادی است. در شش حلقه جدایی، گوثر به بررسی نابرابری‌های اقتصادی و شکاف‌های اجتماعی می‌پردازد. شخصیت پال، که از طبقه پایین جامعه به بالاترین سطوح اجتماعی نفوذ می‌کند، به عنوان نمادی از بی‌عدالتی و تبعیض‌های اجتماعی و نژادی عمل می‌کند. گوثر با نمایش این تضادها، به طور همزمان خنده و تلخی ایجاد می‌کند که مخاطب را به تأمل در مورد ساختارهای اجتماعی و پیامدهای آن‌ها وادار می‌کند. برای مثال، در صحنه‌ای که پال برای اولین بار وارد خانه زوج ثروتمند می‌شود و به سرعت با استفاده از فریب و نمایش، به عنوان یکی از اعضای خانواده پذیرفته می‌شود، گوثر نشان می‌دهد که چگونه جامعه‌ای که به نظر باز و پذیرنده است، در واقع با معیارهای سختگیرانه‌ای از نژاد، ثروت و طبقه کار می‌کند. طنز سیاه در اینجا نه تنها برای سرگرمی، بلکه برای نقدی عمیق بر این نابرابری‌ها و ریاکاری‌های اجتماعی به کار گرفته شده است. در صحنه دیگری نیز چنین تقابلی شکل می‌گیرد:

پال: برای چه؟ بار پیش که کمک کار....

فلن: از او تشکر کن - بله کمک حالمان بود... (فلن وارد ستون نور لویزا می‌شود و گوشی را از او می‌گیرد) پال؟ و در گرفتن آن قرارداد کمکم کردی...
 پائول: جدی می‌گویی؟ داشتم فکر می‌کردم شاید باید همین کاری را انجام دهم که شما می‌کنید - پول درآوردن از راه هنر و ملاقات با مردم و کار کردن در خانه و....
 فلن: تو فقط روی فریبنده سکه را می‌بینی روی دیگرش چندان...
 پائول: می‌توانم آن روی سکه را هم یاد...
 فلن: باید تاریخ هنر بلد باشی باید زبان هنر بدانی. باید اقتصاد...
 پائول: من باهوشم از پشش بر می‌آیم. بچه‌هایتان دوست دارند...
 فلن: نه، این کسب و کاری نیست که نسل به نسل منتقل - این چه گهی است من دارم می‌خورم به تو مشاوره کاری می‌دهم! آبروی من را تو دروهمسایه بردی! پول کش رفتی! حکم دستگیری تو را داده‌اند. (گوئر، ۲۰۲۰، ص. ۸۴)

۵. ۴. پوچی و بی‌معنایی زندگی و نقد جامعه

گوئر از طریق خلق شخصیت‌هایی که در تلاش برای یافتن معنا، در مسیرهای بی‌ثمر و اغلب خودویرانگر گام برمی‌دارند، به عمق پوچی زندگی پرداخته و این مفهوم را به‌شیوه‌ای تلخ و گاه خنده‌دار به نمایش می‌گذارد. در شش حلقهٔ جدا/یی، گوئر به بررسی پوچی و بی‌معنایی در روابط انسانی و تلاش‌های بی‌ثمر برای ایجاد ارتباط می‌پردازد. پال با ادعای دروغین خود به زندگی دیگران نفوذ کرده و روابط پیچیده‌ای را ایجاد می‌کند که بر پایه هیچ و پوچی بنا شده‌اند. در یکی از صحنه‌های نمایش، پال به یکی از خانواده‌ها می‌گوید: «من فقط می‌خوام بخشی از چیزی بزرگ‌تر باشم. ولی همه چیز، به‌خصوص وقتی فکر می‌کنی داری بهش می‌رسی، پوچ و توخالی به نظر میاد» (گوئر، ۲۰۲۰، ص. ۸۹). این جملات، به‌وضوح به نمایش پوچی و ناکامی در ایجاد ارتباطات معنادار اشاره دارد. شخصیت پال، با وجود تمامی تلاش‌هایش، در نهایت با

خلاً و بی‌معنایی مواجه می‌شود. گوثر از این طریق، نه تنها به نقد روابط انسانی می‌پردازد، بلکه بی‌ثباتی و عدم قطعیت در جستجوی هویت و معنا را نیز به تصویر می‌کشد.

گوثر همچنین با بهره‌گیری از کمدی سیاه به نقد جامعه‌ای می‌پردازد که در آن پوچی و بی‌معنایی، جزیی جدایی‌ناپذیر از روابط و تعاملات انسانی شده است. شخصیت‌های این نمایشنامه، که عمدتاً از قشر مرفه جامعه هستند، درگیر بازی‌هایی می‌شوند که هیچ معنای واقعی ندارند و تنها به دنبال نمایش ظاهری از موفقیت و ارتباط هستند. این بازی‌های اجتماعی که اغلب با دروغ و فریب همراه است، به‌خوبی نشان‌دهنده پوچی زندگی شخصیت‌هاست. در صحنه‌ای از نمایش، یکی از شخصیت‌ها می‌گوید: «ما همه تو به نمایش بزرگ زندگی می‌کنیم، ولی هیچ‌کس نمی‌دونه نقش‌ش چیه» (گوثر، ۲۰۲۰، ص. ۷۷).

۵.۵ تضادهای آشکار در رفتار و گفتار شخصیت‌ها

جان گوثر، با بهره‌گیری از تضادهای آشکار در گفتار و رفتار شخصیت‌های خود، یکی از مؤثرترین ابزارهای کمدی سیاه را در آثارش به‌کار می‌برد. این تضادها نه تنها به‌عنوان عنصر کمدی، بلکه به‌عنوان ابزاری برای نقد اجتماعی و روانشناختی مورد استفاده قرار می‌گیرند. در آثار او، شخصیت‌ها اغلب با گفتاری پرطمطراق و رفتارهایی که در تضاد با سخنانشان است، به تصویر کشیده می‌شوند. گوثر با استفاده از این روش، به بررسی عمق تناقضات درونی انسان‌ها و تأثیرات آن بر روابط اجتماعی و شخصی می‌پردازد.

در شش حلقه جدایی، گوثر به بررسی عمیق‌تری از تضاد میان گفتار و رفتار می‌پردازد. پال در واقع دزدی است که با فریب و جعل هویت به زندگی افراد ثروتمند نفوذ می‌کند. او در بخشی از نمایش، به خانواده کیت‌ریدج می‌گوید: «من عاشق هنر و انسانیت هستم. تنها چیزی که می‌خواهم اینه که به دیگران کمک کنم» (گوثر، ۲۰۲۰، ص. ۹۲). اما در واقعیت، هدف او تنها بهره‌برداری از این خانواده‌هاست. این تضاد آشکار میان گفتار پرطمطراق و رفتار فریبکارانه، به گوثر مجال می‌دهد تا به نقد جامعه‌ای بپردازد که در آن، ظاهر و سخنان زیبا به راحتی می‌توانند

افراد را به بیراهه بکشند. این تضادها، نشان‌دهنده ضعف‌های شخصیتی و تناقضاتی است که اغلب در جامعه نادیده گرفته می‌شوند.

شخصیت‌های این نمایشنامه با گفتارهایی که نشان‌دهنده دغدغه‌های فرهنگی و اجتماعی است، خود را به‌عنوان انسان‌هایی متعهد و مسئول معرفی می‌کنند. اما در واقعیت، رفتارهایشان اغلب خودخواهانه و سطحی است. برای مثال، اوسا و فلن کیتريدج، خود را به‌عنوان افرادی فرهنگی و دوستدار هنر معرفی می‌کنند، اما در عمل تنها به دنبال حفظ جایگاه اجتماعی خود و بهره‌برداری از موقعیت‌هایند. در یکی از بخش‌های نمایش، فلن می‌گوید: «ما باید به هنر و فرهنگ کمک کنیم، این تنها راهیه که می‌تونیم به جامعه چیزی برگردونیم» (گوئر، ۲۰۲۰، ص. ۹۴). اما بلافاصله پس از آن، اوسا درگیر دسیسه‌هایی می‌شود که تنها به نفع خود و خانواده‌اش است. این تضاد، به گوئر اجازه می‌دهد تا به بررسی پوچی و خودفریبی در میان طبقات اجتماعی بپردازد. پال، با وجود ادعاهایش درباره ارزش‌های والای انسانی، در نهایت تنها به فکر سود شخصی و حفظ نقش جعلی خود است. این تضاد میان ادعاهای اخلاقی و رفتار غیراخلاقی، یکی از ابزارهای اصلی گوئر برای نمایش پوچی و سطحی‌نگری در جامعه است. در یکی از صحنه‌ها، پال می‌گوید: «همه ما به هم وصل هستیم، مثل یه زنجیر بزرگ انسانی» (گوئر، ۲۰۲۰، ص. ۹۵). اما این گفتار زیبا، در تناقض کامل با رفتار فریبکارانه و فرصت‌طلبانه او قرار دارد. این تضاد، نه تنها خنده‌دار است، بلکه نشان‌دهنده تضادهای عمیق‌تر در جامعه است که گوئر به شکلی هنرمندانه آن‌ها را به تصویر می‌کشد. گوئر از این تضاد برای نمایش بی‌معنایی ارتباطات انسانی در دنیای مدرن بهره می‌گیرد؛ ارتباطاتی که بیش از آن‌که واقعی و اصیل باشند، به دستکاری و سوءاستفاده آلوده شده‌اند.

۵. ۶. تکنیک‌های کمدی سیاه در آثار گوئر

هر یک از مؤلفه‌هایی که در بخش قبلی مورد توجه قرار گرفتند به‌عنوان یک تکنیک خلق کمدی سیاه نیز به‌شمار می‌روند. بنابراین استفاده از تضادهای درونی شخصیت‌ها، استفاده از

موقعیت‌های پوچ و بی‌معنا و پرداختن به موضوعات تابو و حساس خود به‌عنوان تکنیکی برای خلق کمدی سیاه به حساب می‌آیند. در ادامه به تکنیک‌هایی که پیش از این مورد توجه قرار نگرفته‌اند، اشاره خواهد شد:

۵. ۶. ۱. بازی با انتظارات مخاطب

یکی از تکنیک‌های برجسته گوثر، بازی با انتظارات مخاطب است. او با ایجاد موقعیت‌هایی که به‌طور ناگهانی از طنز به تراژدی تغییر می‌کنند (و بالعکس)، تماشاگر را در نوسان احساسی مداوم قرار می‌دهد. این بازی با انتظارات، نه تنها به خلق کمدی سیاه کمک می‌کند، بلکه به‌عنوان یک ابزار روان‌شناختی برای بررسی واکنش‌های انسانی در مواجهه با موقعیت‌های پیش‌بینی‌ناپذیر عمل می‌کند.

۵. ۶. ۲. استفاده از نمادگرایی و استعاره‌های تاریک

گوثر با استفاده از نمادگرایی و استعاره‌های تاریک، به عمق بیشتری در مضامین آثارش می‌پردازد. او اغلب از این عناصر برای نمایش پوچی، ناپایداری و تناقضات زندگی مدرن استفاده می‌کند.

۵. ۶. ۳. ایجاد شخصیت‌های غریب و غیرمعمول

گوثر با خلق شخصیت‌های غریب و غیرمعمول که اغلب با جامعه یا خودشان در تضادند، به نمایش تناقضات و ناکامی‌های انسانی می‌پردازد. این شخصیت‌ها، که در ابتدا ممکن است به نظر مضحک یا نامعقول بیایند، به تدریج به ابزاری برای نمایش ضعف‌ها و تناقضات عمیق‌تر جامعه تبدیل می‌شوند. در شش حلقه جدایی، شخصیت پال نمونه بارز این تکنیک است؛ فردی که با فریبکاری و جعل هویت، به‌طور مداوم در حال تغییر نقش خود است. این شخصیت غریب و متناقض، نه تنها برای خلق موقعیت‌های کمدی استفاده می‌شود، بلکه به نمادی از ناپایداری هویت و نیاز به پذیرش در جامعه مدرن تبدیل می‌شود. گوثر از طریق پال، مفهوم هویت جعلی و بحران فردیت در دنیای امروز را به چالش می‌کشد. این تکنیک، مخاطب را به تأمل درباره مرزهای بین

واقعیت و تظاهر، و نقش‌های اجتماعی‌ای که افراد به اجبار یا از روی انتخاب می‌پذیرند، دعوت می‌کند.

۵. ۶. ۴. استفاده از پایان‌های باز و مبهم

گوثر به‌طور مکرر از پایان‌های باز و مبهم برای ایجاد حس عدم قطعیت و پوچی در آثارش بهره می‌گیرد. این تکنیک، نه‌تنها به تعمیق مضامین کمدی سیاه کمک می‌کند، بلکه به مخاطب اجازه می‌دهد تا به تفسیرهای شخصی و شاید نگران‌کننده‌تر از معنای داستان بپردازد.

۵. ۶. ۵. به‌کارگیری ساختارهای غیرمتعارف در روایت

گوثر در برخی از آثارش از ساختارهای غیرمتعارف روایت استفاده می‌کند که به شکستن انتظارات سنتی مخاطب کمک می‌کند. او از این تکنیک برای برجسته‌سازی عدم تطابق بین انتظارات و واقعیت‌های زندگی استفاده می‌کند. در شش حلقه جدایی، روایت به شیوه‌ای غیرخطی و با پریدن میان زمان‌ها و دیدگاه‌های مختلف شکل می‌گیرد. این ساختار غیرمتعارف، نه‌تنها حس ناپایداری و سردرگمی را در مخاطب تقویت می‌کند، بلکه نشان می‌دهد که چگونه تفسیرهای مختلف از یک رویداد می‌توانند به نتایج کاملاً متفاوتی منجر شوند. این رویکرد در روایت، به یکی از ابزارهای قدرتمند گوثر برای نمایش کمدی سیاه تبدیل می‌شود، جایی که مرز بین حقیقت و تخیل به‌طور مداوم محو می‌شود.

۵. ۶. ۶. نمایش خشونت

گوثر در آثارش به‌طور مکرر از نمایش خشونت و تراژدی در قالب طنز استفاده می‌کند. این تکنیک نه‌تنها به ایجاد شوک و خنده منجر می‌شود، بلکه به‌طور مؤثر تضادهای عمیق درونی شخصیت‌ها و جامعه را به نمایش می‌گذارد.

۵. ۷. نتیجه‌گیری

کمدی سیاه در ادبیات نمایشی آمریکا یکی از ژانرهای مهم و برجسته است که با ترکیب طنز و مضامین تاریک به نقد اجتماعی، سیاسی و فرهنگی پرداخته و با عبور از مرزهای کمدی سنتی، رویکردی تازه در نمایشنامه‌نویسی ایجاد کرده است. این ژانر که با استفاده از طنز تلخ و هجو، تراژدی‌های انسانی و مسائل جدی را به چالش می‌کشد، به‌عنوان ابزاری قدرتمند برای بیان نقدهای اجتماعی و فلسفی عمل می‌کند. کمدی سیاه با توانایی خود در تلفیق طنز و تراژدی، به‌طور مداوم وضعیت موجود را به چالش کشیده و مخاطب را به تأمل دربارهٔ مسائل پیچیده اجتماعی و انسانی فرامی‌خواند و با استفاده از ضدقهرمان‌ها، تضادهای اخلاقی، و موقعیت‌های تراژیک و آبرونیک، با زبانی گزنده و بی‌پروا به بررسی مسائل پیچیده انسانی می‌پردازد. جان گوثر با بهره‌گیری از طنز تلخ و نیش‌دار، به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های اصلی کمدی سیاه، به بررسی عمیق‌تری از روابط انسانی، تناقضات اجتماعی و نفاق فرهنگی می‌پردازد. او از این ابزار به شیوه‌ای هوشمندانه برای برجسته‌سازی پیچیدگی‌های زندگی و نقد رفتارهای انسانی استفاده می‌کند. با بهره‌گیری از این نوع طنز، گوثر نه تنها با ایجاد لحظات خنده‌دار بلکه با خلق صحنه‌هایی تأثیرگذار و تفکربرانگیز تماشاگر را به تأمل و نقد دربارهٔ دنیای پیرامونش فرا می‌خواند. گوثر با دیالوگ‌های هوشمندانه، موقعیت‌های نامنتظر و شخصیت‌های پیچیده، پوچی و بی‌معنایی زندگی را به عنصری کلیدی در آثار خود بدل کرده و نشان می‌دهد که چگونه افراد، با وجود تلاش‌های مداوم، ممکن است همچنان در مواجهه با واقعیت‌های دشوار و تغییرناپذیر زندگی، به پوچی و بی‌معنایی برسند.

شش حلقهٔ جدایی‌ناپذیری از نقد عمیق او به رؤیای آمریکایی است. او با به‌تصویرکشیدن شخصیت‌هایی در جستجوی موفقیت، سعادت، و هویت به بررسی تناقضات و ناپایداری این رؤیا می‌پردازد و نمایان می‌سازد که چگونه رؤیای آمریکایی که در ظاهر به‌عنوان هدفی والا معرفی می‌شود، می‌تواند به منبعی از ناامیدی، فریب و پوچی بدل شود. او با بهره‌گیری از

تکنیک‌های کم‌دی سیاه و تضادهای درونی شخصیت‌ها، تماشاگر را به تفکر درباره مرزهای میان واقعیت و وهم فرامی‌خواند و نشان می‌دهد که دستیابی به رؤیای آمریکایی، برخلاف آنچه که به نظر می‌رسد، همواره به خوشبختی منجر نمی‌شود و حتی ممکن است فرد را به بحران هویت و شکست فردی سوق دهد.

قدردانی

این مقاله مستخرج از پایان‌نامه کارشناسی ارشد آقای مهدی رمضانلو است که با راهنمایی خانم دکتر نرگس یزدی در دانشگاه هنر ایران انجام و دفاع شده است.

کتاب‌نامه

عسکرزاده طرقله، ر. (۱۳۹۸). نمایشنامه داستان باغ وحش: خوانشی مارکسیستی. *مطالعات زبان*

و ترجمه، ۵۲ (۴)، ۱۱۳-۱۳۱. <https://doi.org/10.22067/lts.v52i3.73155>

غضنفری، م. (۱۳۸۸). پژوهشی در کاربرد آرایه‌های ادبی در طنز معاصر فارسی و مقایسه اجمالی آن‌ها در طنز انگلیسی. *جستارهای نوین ادبی*، ۴۲ (۲)، ۲۷-۴۶.

<https://doi.org/10.22067/jls.v42i2.4186>

کربلایی محمد، ا. و شعبانلو، ع. (۱۳۹۵). بررسی تطبیقی گروتسک طنز سیاه در آثار صادق چوبک و هوشنگ گلشیری. *مطالعات ادبیات، عرفان و فلسفه*، ۲ (۱/۲)، ۶۵۵-۶۷۵.

محمدی، ع. و تسلیمی جهرمی، ف. (۱۳۹۵). بررسی تطبیقی طنز سیاه در ادبیات داستانی با

تکیه بر مکتب سوررئالیسم. *پژوهش ادبیات معاصر جهان*، ۲۱ (۲)، ۴۰۳-۴۳۰.

<https://doi.org/10.22059/jor.2016.61451>

منصفی، ر. (۱۴۰۳). شکسته‌نویسی در ترجمه: مطالعه موردی: رمان ماجراهای هاکلبری فین.

مطالعات زبان و ترجمه، ۵۷ (۲)، ۱۶۱-۱۳۲.

<https://doi.org/10.22067/lts.2024.88209.1259>

- Aristotle. (2001). *Poetics* (S. H. Butcher, Trans.). Hill and Wang.
- Bakhtin, M. (1984). *Rabelais and his world* (H. Iswolsky, Trans.). Indiana University Press.
- Bigsby, Ch. (2000). *Modern American drama, 1945-2000*. Cambridge University Press.
- Bodo, B. (2023). *Black humour and the white terror*. Taylor & Francis.
- Çelik, N. (2022). From visibility to action: Traces of Ekphrasis in John Guare's *Six Degrees of Separation*. *Kültür Araştırmaları Dergisi*, 14, 172-188.
- Connard, S. (2005). *The comedic base of black comedy: an analysis of black comedy as a unique contemporary film genre*. University of New South Wales.
- Coogan, T., & Mallett, R. (2013). Introduction: Disability, humour and comedy. *Journal of Literary & Cultural Disability Studies*, 7(3), 247-253.
- Critchley, S. (2005). *On humour*. (S. Sommi, Trans.). Ghoghnoos Publication.
- Frye, N. (1957). *Anatomy of criticism: Four essays*. Princeton University Press.
- Guare, J. (2020). *Six degrees of separation*. (M. Ghalaei, Trans.). Ghatreh. [In Persian]
- Gubanov, N. N., Gubanov, N. I., & Rokotyanskaya, L. (2018, November). Factors of black humor popularity. In *International Conference on Contemporary Education, Social Sciences and Ecological Studies (CESSES 2018)* (pp. 379-383). Atlantis Press.
- Harrop, J. (2009). 'Ibsen translated by Lewis Carroll': The Theatre of John Guare. *New Theatre Quarterly*, 3(10), 150-154. <https://doi.org/10.1017/S0266464X00008630>
- Haynes, D. (2006). The Persistence of Irony: Interfering with Surrealist Black Humour. *Textual Practice*, 20(1), 25-47.
- La Farge, B. (1991). Comic anxiety and Kafka's black comedy. *Philosophy and Literature*, 15(1), 282-302.
- Numasawa, K. (1968). *Black humor: An American aspect*. The English Society of Japan.
- O'Neill, P. (1978). *The comedy of entropy: The contexts of black humour*. Canadian Comparative Literature Association.
- Plunka, G. A. (2002). *The black comedy of John Guare*. University of Delaware Press.
- Simkin, S. (2001). *Marlowe: The plays*. Palgrave Macmillan.

- Sollors, W. (2010). *Black humor: Reflections on an American tradition*. Harvard University Press.
- Stott, A. (2005). *Comedy*. Routledge.
- Szimon, E. (2020). *Black humour as an aesthetic category in Western and Japanese culture*. University of Edinburgh.
- Thorson, J. (1993). *Black humor: A guide to critical literature*. Garland Publishing.
- Turina, A. F. (2011). The geography of imagination: Urban mapping of social networks in John Guare's *Six Degrees of Separation*. *South Atlantic Review*, 76(4), 57-74.
- Weber, B. (1947). *The mode of black humour, the comic imagination in american literature*. (L. D. Rubin, Jr. Ed.). Forum Series, Information Agency.

درباره نویسندگان

مهدی رمضانلو دانش‌آموخته کارشناسی ارشد ادبیات نمایشی از دانشگاه هنر ایران است. حوزه‌های پژوهشی وی ادبیات نمایشی و مطالعات ترجمه است.

نرگس یزدی عضو هیئت علمی دانشگاه هنر ایران است و از سال ۱۳۸۶ تاکنون در گروه تئاتر این دانشگاه به تدریس اشتغال داشته است. وی مقالات متعددی در نشریات داخلی و بین‌المللی منتشر کرده و حوزه‌های اصلی پژوهش ایشان مطالعات تئاتر و اجرا، دراماتورژی، نظریات انتقادی و رسانه‌های نوین است.